

Pere Gimferrer

"Bergman se m'ha anat escrostonant i Antonioni sempre m'ha interessat"

—El dia 30 de juliol passat desapareixien dues grans personalitats cinematogràfiques, el suec Ingmar Bergman i l'italià Michelangelo Antonioni, dos dels directors que han fet córrer més rius de tinta de la història i que han causat un impacte més profund. Us vàreu apassionar, senyor Pere Gimferrer, per les obres d'aquests directors? Quina ha estat la vostra relació d'espectador amb ells dos?

—En el seu moment, Ingmar Bergman em va interessar, sobretot el fet de ser un excel·lent director d'actors, però, sense negar-li aquesta qualitat, de mica en mica la seva obra se m'ha anat escrostonant tota sola i ara la veig com un continuador de Dreyer sense el geni de Dreyer. Tanmateix, crec que en la seva època estrictament cinematogràfica va fer dues grans obres, *El silenci* i *Persona*, i en la seva època televisiva tardana, una pel·lícula interessantíssima, la que és coneguda internacionalment amb el títol *En presència del clown*, tot i que TV3 la va emetre amb un títol que traduïa més fidelment l'original. Inversament, Michelangelo Antonioni, tot i la minva d'atenció que per a ell va haver-hi en un temps i que ara sembla començar a superar-se, se m'ha aparegut sempre com un director interessantíssim, tant en el territori del documental, en el qual

"Fa molts anys que llegeixo i admiro Julien Gracq i encara que fa força temps que no publica, i potser no publicarà res més, no m'estranyaria gens que fos a hores d'ara el millor escriptor vivent de tot el món"

la seva obra mestra probablement és la pel·lícula sobre la Xina, no exhibida mai aquí perquè el govern de Franco va voler fer aquest favor al govern xinès, com en el terreny de la ficció, des del seu primer llarg-metratge, *Crònica d'un amor*, fins al darrer, *Més enllà dels núvols*, feta amb l'ajuda de Wim Wenders, i passant naturalment per tots els altres, que el confirmen com gairebé l'únic continuador del Rossellini de *Viaggio in Italia*.

—L'editorial Quaderns Crema ha publicat el relat de Julien Gracq (Saint Florent-le-Vieil 1910) *Les algües estretes*, en traducció de Ramon Girbau, seguit de *La migdlada al Flandes holandès*. Heu seguit l'obra d'aquest escriptor francès?

—Fa molts anys que llegeixo i admiro Julien Gracq. I encara que fa força temps que no publica, i potser no publicarà res més, no m'estranyaria gens que fos a hores d'ara el millor escriptor vivent de tot el món. De les seves obres n'hi ha dues que admiro particularment, *Au château d'Argol* (1938), publicada en català a "Les Millors Obres de la literatura Universal. Segle XX", d'Edicions 62, en versió de Víctor Compta, l'any 1991, i *Le Rivage des Syrtes* (1951), publicada en català a l'"A tot vent" de Proa, el 1986, en versió de Josep Maria Sala Valldaura, dues falses novel·les gòtiques, amb un rerefons alhora surrealista al·legòric i metafísic, i amb una prosa majestuosa i sumptuosa d'aparença volgudament anacrònica, o més aviat intemporal i d'una extraordinària intensitat.

—Rosa Regàs (Barcelona 1933) ha renunciat a dirigir la Biblioteca Nacional espanyola enmig d'una polèmica, en enfrontar-se amb el nou ministre de Cultura, César Antonio Molina. Què ens podríeu comentar del cas i de la personalitat de l'escriptora?

—Vaig conèixer Rosa Regàs fa aproximadament quaranta anys i ja llavors, en determinats aspectes essencials, era

com ara, és a dir, que resultava una persona summament simpàtica i atractiva per a alguns i summament incòmoda per a alguns altres. Jo vaig formar part sempre del primer grup. Els fets actuals semblen indicar que en el fons la societat no ha canviat tant d'ençà del moment que ens vam conèixer, tot i les aparences, i que potser simplement, en molts casos, ha passat que hi ha hagut gent que, segons com es miri, o bé s'ha tret o bé s'ha posat la careta respecte a una personalitat que actua ara com ha actuat sempre. Tot i que en alguna època anterior, jo havia estat fins i tot del patronat de la Biblioteca Nacional espanyola, només en dues ocasions, molt allunyades en el temps, hi he fet una compareixença personal: als anys 80, quan la dirigia Juan Pablo Fusi, per pronunciar-hi una conferència sobre Jorge Luis Borges, i l'any 2005, per fer-hi una lectura conjunta amb l'excel·lent poeta àrab Adonis, organitzada i presentada per Rosa Regàs. Tinc el millor record de la seva gestió a la Biblioteca Nacional espanyola i sempre m'ha interessat com a editora i com a escriptora, i fins i tot es dóna el cas que vaig ser jurat dels dos principals premis de narrativa que ha obtingut.

Lluís Bonada

"Tinc el millor record de la gestió de Rosa Regàs a la Biblioteca Nacional espanyola i sempre m'ha interessat com a editora i escriptora. Vaig ser jurat dels dos principals premis de narrativa que ha obtingut"